

CZARNA NIEDZIELA W MYŚLENICACH

23 CZERWCA 1940 R.

22 czerwca 1940 roku pojawiły się w Myślenicach wzmocnione patrole niemieckich żandarmów i granatowej policji. Wprowadzono również godzinę policyjną.

Około godziny 23.30 tego samego dnia dokonano prowokacyjnego zamachu na myślenicką pocztę, wrzucając granat lub petardę do pomieszczenia telefonistki, pragnąc w ten sposób uzyskać pretekst do pierwszych, masowych aresztowań w Myślenicach.

W tym czasie Stanisław Syrek (jako zakładnik) pełnił od godz. 21 służbę wartowniczą na poczcie. Do domu już nie powrócił. Został aresztowany natychmiast po zamachu. Wkrótce hitlerowskie bojówki wzmocnione posiłkami z Krakowa rozpoczęły kolejne aresztowania. Jeszcze przed świtem w niedzielę 23 czerwca 1940 roku Niemcy wtargnęli do domów kolejnych dziewięciu zakładników. Po brutalnym zatrzymaniu, dziesięciu myśleniczian osadzono w areszcie miejskim.

Trzymano ich pod strażą w ogrodzie otoczonym murem, naprzeciw budynku Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W południe udało się pani Miętusowej – żonie adwokata podać obiad synowi Andrzejowi, którym podzielił się ze swoim profesorem Wincentym Frączkiem. Chciała mu też podać książeczkę do nabożeństwa.

Areszt miejski – miejsce przetrzymywania zakładników, za murem przy ul. M. Buczka (obecnie H. Jordana). Na przeciwko widoczny Pomnik Niepodległości znajdujący się wówczas przed budynkiem „Sokoła”.

Fot. MNM

W myśl odpowiedzialności zbiorowej, w godzinach przedpołudniowych hitlerowcy dokonali dalszych aresztowań w Myślenicach. Ujęli kolejne 22 osoby:

- Emil Bicz	- Zofia Gorączko
- Tadeusz Bursztyn	- Jerzy Gorączko
- Kazimierz Burtan	- Stanisław Hołuj
- Adam Dutkiewicz	- Czesław Adam Janowski
- Kazimierz Dutkiewicz	- Kazimierz Orzechowski
- Jan Gębicki	- Roman Piesch
- Marian Gębicki	- Mieczysław Pilch
- Jan Goławiecki	- Antoni Słożek
- Abraham Goldblum	- Karol Święch
- Roman Gorączko	- Zygmunt Udziela
- Antonina Gorączko	- Franciszek Ujczak

Na ulicach miasta aresztowano trzy dodatkowe osoby. Byli to:

- Roman Czepiel
- Józef Fijał
- Socina – znalazł się w mieście przypadkowo

Aresztowani myśleniczanie, zgromadzeni przed budynkiem ówczesnej poczty (obecnie budynek Policji).
Fot. MNM

Słoneczna leśnica niedziela stała się jednym z najbardziej tragicznych dni w naszym mieście w okresie II wojny światowej. Przeszła do historii Myślenic pod nazwą „czarnej niedzieli”.

Była pierwszą krwawą represją, jaka spadła na nasze miasto w latach okupacji hitlerowskiej. Pierwszą, ale niestety nie ostatnią. Przyniosła śmierć trzydziestu pięciu mieszkańcom Myślenic – przedstawiceli różnych środowisk.

Według Kazimierza Sobolewskiego (myśleniczana, żołnierza AK):

„Czarna Niedziela” 1940 r. nie miała na celu zlikwidowania jakiejś nielegalnej organizacji, bo takiej wówczas w ścisłym słowa znaczeniu w Myślenicach jeszcze nie było. Miała za zadanie sterroryzować i zastraszyć ludność, stanowić groźne ostrzeżenie, aby nikt nie próbował przeciwstawić się władzy okupanta.

K. Sobolewski „Słoneczny” – „Vis”, „Tak było. Wspomnienia z lat 1939 – 1945”, 2010 r.

Z kolei Mieczysław Szancer (kronikarz ziemi myślenickiej) twierdził, że:

Już w czwartym kwartale 1939 roku zawiązała się w Myślenicach organizacja konspiracyjna o nazwie „Orzeł Biały”. Należała do niej głównie miejscowa inteligencja.

M. Szancer „Początki okupacji w myślenickim”, 1982 r., maszynopis MNM.